

METODĂ PENTRU PERFEȚIONAREA
ETICHETĂRII MATERIALULUI MICOLOGICA METHOD FOR IMPROOVING THE LABELING OF
MYCOLOGICAL MATERIALFlorin-Cătălin Tofan*
Bogdan Barabaș*

Abstract: This paper work presents the tehcnical ways for labeling the mycological specimens for assembe the temporary exhibitions in the field, presents the best solution found for the insertion of specifical graphic symbols, which express in an intuitive way the range of toxicity of the mushrooms.

Pentru pregătirea expoziției micologice, vernisată la finalul celui de-al XI-lea Simpozion Internațional de Micologie, desfășurat între 26-28 august 1999 la Slănic-Moldova, a fost necesară realizarea *expeditivă* a unui mare număr de etichete ce urmau să fie atașate fiecărei specii de ciuperci găsită pe teren, după determinarea speciei de către specialiștii micologi.

Pentru a facilita o cât mai bună receptare din partea publicului și creșterea interesului din partea acestuia, etichetarea trebuia să îndeplinească anumite standarde de corectitudine și estetice.

Din punctul de vedere al corectitudinii, etichetarea materialului recoltat trebuia să cuprindă denumirile științifice cu autor ale speciilor recoltate de pe teren, eventual, denumirile populare și dacă ciupercile erau sau nu comestibile.

Din punct de vedere estetic era necesară realizarea unor etichete lizibile, cu scris citeț (de tipar) și cu realizarea unor însemne specifice, grafice, referitoare la gradul de toxicitate sau utilitatea tuturor speciilor de ciuperci ce puteau fi descoperite în teren.

În afară de aceste cerințe, trebuie ca etichetarea să se realizeze într-un timp extrem de scurt, imediat după determinare, ceea ce impunea lucrul cu o bază de date preexistentă.

Singura modalitate prin care puteau fi realizate aceste deziderate era transportarea unui computer personal (în care să fie stocate date preexistente), împreună cu imprimanta aferentă, direct la locul de amplasament al expoziției, ceea ce s-a și realizat. Transportarea aparatului a pus probleme în sensul că a necesitat o ambalare bună și o protejare la șocuri și vibrații pe timpul deplasării de la sediul muzeului foaierea Casei de Cultură din Slănic-Moldova.

În afară de acestea, s-a pus problema realizării acelor simboluri grafice care urmau să apară pe fiecare etichetă în parte, referitor la comestibilitatea sau toxicitatea ciupercilor. Simbolurile trebuiau să fie *scalabile*, adică să poată fi mărite și micșorate după dorință fără a le afecta *rezoluția*, să ocupe spațiu mic în document și să poată fi ușor de utilizat.

În urma unei ședințe de *brainstorming* cât și a unei documentări ample și concrete, între tehnicieni și micologi au apărut următoarele idei, privind soluționarea problemei în cauză:

1. utilizarea unor simboluri scanate (*bitmap*), ce urmau să fie inserate la locul respectiv, în programul unde urmau să fie realizate etichetele;
2. crearea unor simboluri grafice (*vectoriale*) ce urmau să fie inserate la locul respectiv, în programul unde urmau să fie realizate etichetele;
3. modificarea unui font preexistent în scopul inserării acelor simboluri în tabela fontului respectiv;
4. realizarea prin mijloace proprii a unui *font* specific, cu simbolurile micologice respective.

În urma analizării detaliate a avantajelor și dezavantajelor fiecărei soluții în parte, s-a dedus că, dintre toate, cea mai productivă și convenabilă, dar și cea mai grea de realizat, era a patra, respectiv: realizarea prin mijloace proprii a unui font specific, cu simbolurile micologice respective (4). Celelalte variante fie că nu permiteau scalarea simbolurilor respective fără afectarea rezoluției (1), fie că produceau o creștere a mărimumi fișierului de lucru (cuprinzând sute de specii) (1, 2) sau o îngreunare a muncii și posibilitatea de blocare a programului sau alte probleme tehnice (1, 2, 3).

Muzeotehniștii au recurs la o documentare aprofundată asupra subiectului și au găsit soluția cea mai simplă și eficientă, trecând apoi la realizarea acestui font nou folosind o facilitate a programului de grafică Corel Draw (versiunea 4.0, O.E.M.), întrucât aceasta nu implica costuri suplimentare sau apelarea la specialiști din exteriorul instituției muzeale.

Versiunea 4.0 (O.E.M.) a programului Corel Draw permite crearea și exportul unor simboluri grafice în format de fișier fonturi True Type, care reprezintă tipul de font curent utilizat de Windows, instalabil din Control Panel, având și facilitatea de a fi scalabil (între 8 și 72 de puncte în Word). Realizarea acestui fișier, numit "**micolog.ttf**" (și care după instalare se numește "**Macromicete**"), a necesitat studierea documentației de "help" a programului respectiv (în limba engleză), dar și alte reviste și cărți de specialitate, prezentate în bibliografia de la sfârșitul materialului de față.

Trecem peste amănunțele tehnice de specialitate, precizând numai că doritorii, cunoscători de limbă engleză, se pot informa direct asupra acestei facilități accesând din interiorul programului Corel Draw tasta F1 > caseta de "Search" > "tff: creating True Type fonts" și "tff fonts: notes on exporting" > "Creating Adobe Type 1 și True Type fonts and symbols".

Fontul nostru cuprinde 9 simboluri, din care numai 5 au fost în mod curent utilizate, realizate conform notificațiilor din documentația tehnică și care pot fi inserate (odată ce fontul a fost instalat pe computerul respectiv utilizând Control Panel din grupul Main, iconița Fonts), asemeni oricărei litere, prin simpla apăsare a unei taste specifice (a se vedea tabelul de mai jos) și selectarea fontului respectiv (Macromicete) în caseta de dialog, sau, mai bine, prin crearea unui stil specific, utilizând facilitatea unui program gen Word 6 (sau versiuni ulterioare).

Prezentăm mai jos cele 5 simboluri (scalabile) ale fontului "Macromicete". așa cum apar ele pe etichete, precum și explicația în text convențional:

					
comestibilă, foarte bună	comestibilă, bună	comestibilă	necomestibilă	toxică	otrăvitoare
a	b	c	d	e, f	g, h, i

Etichetele au fost realizate câte 4 pe pagina format A4 *landscape* (culcat), deci având mărimea, după tăiere, de 148,5 × 105 mm, cu font Times New Roman, de 18 puncte, bold, pentru a fi cât mai vizibile. Simbolurile au avut inserate cu mărime de 32 de puncte în general și de 48 de puncte la etichetele ciupercilor toxice (pentru a atrage mai bine atenția asupra pericolului manipulării acelor ciuperci – respectiv simbolul "cap de mort"). S-au introdus și semne pentru tăierea ulterioară, care au ușurat munca și au permis obținerea unor etichete egale ca mărime.

În final, utilizând baza de date din fișierul pregătit anterior, fontul simbol realizat (micolog.ttf) instalat pe computer și organizând cât mai bine munca în echipă, s-a reușit determinarea și etichetarea la un standard profesional și atractiv pentru public, a unui număr de 164 de specii de ciuperci într-un timp record de numai câteva ore.

REZUMAT

Lucrarea prezintă modalitatea tehnică de etichetare a materialului micologic pentru realizarea de expoziții temporare în teren, respectiv prezintă soluția optimă găsită pentru inserarea simbolurilor grafice specifice, care exprimă într-un mod intuitiv gradul de toxicitate al ciupercilor.

BIBLIOGRAFIE

1. Dr. docent Eugenia Eliade, dr. Mihai Toma – "Ciuperci – mic atlas" (ediția a II-a revizuită), Editura didactică și pedagogică, București, 1977;
2. Liana Cecal – "Cele mai bune Tricks & Tips Windows", Editura Tehnică, București, 1995;
3. *** – Colecția revistei "CHIP", anii 1994 – 1998;
4. Codruța Poenaru – "CorelDraw 4.0, 5.0 – grafica cu calculatorul", Editura Albastră (Grupul microInformatica), Cluj-Napoca, 1995.